

2021/2007(INI)

10.9.2021

ATZINUMS

Sniegusi Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja

Juridiskajai komitejai

par rīcības plānu intelektuālā īpašuma jomā ES atvērēšanas un noturības
atbalstam
(2021/2007(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Irène Tolleret*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Juridisko komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atzinīgi vērtē jaunā intelektuālā īpašuma rīcības plāna¹ iesniegšanu un atzīst tā nozīmi lauksaimniecības pārtikas nozarē; uzsver ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un garantētu tradicionālo īpatnību būtisko nozīmi ES pārtikas un dzērienu nozares intelektuālā īpašuma tiesību un reputācijas aizsardzībā vienotajā tirgū un starptautiskajos tirgos; atgādina, ka ES aizsargā aptuveni 3300 produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un 64 produktu garantētas tradicionālās īpatnības;
2. atgādina, ka ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm ir liela ekonomiskā nozīme, jo tās veido aptuveni 7 % no ES pārtikas un dzērienu kopējā pārdošanas apjoma un 15,4 % no to eksporta; atgādina, ka visu šo produktu vērtība ir palielinājusies līdz vairāk nekā 75 miljardiem EUR, no kuriem vairāk nekā piektā daļa ir saistīta ar eksportu ārpus ES;
3. tādēļ uzsver, ka ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un garantētas tradicionālās īpatnības ir jāaizsargā kā intelektuālā īpašuma tiesības gan vienotajā tirgū, gan visā pasaulē, slēdzot divpusējus un daudzpusējus nolīgumus ar trešām valstīm; uzskata, ka ģeogrāfiskās izcelsmes norādes būtu Savienības tiesību aktos labāk jāaizsargā pret jebkādu komercpārkāpumu praksi, tostarp gadījumos, kad attiecīgos produktus izmanto kā sastāvdaļas vai pārdod kā daļu no pakalpojuma; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai trešās personas nemazinātu attiecīgo ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reputāciju; uzsver, ka šī aizsardzība ir svarīga, lai saglabātu ES darbvietas, kas saistītas ar minēto produktu ražošanu un izplatīšanu; uzsver nepieciešamību pastiprināt sastāvdaļu izcelsmes pārbaudes attiecībā uz visām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, tostarp aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm; pauž nožēlu par to, ka notiekošajās sarunās par ES un Čīles asociācijas nolīguma modernizāciju tika atteikts piešķirt ekskluzīvu aizsardzību svarīgākajām ES ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, jo īpaši vīna nozarē;
4. norāda, ka reklāmas kampaņas palielina patērētāju uzticēšanos galvenajiem pārtikas ķēdes posmiem un sekmē informētību par produktu kvalitāti un izcelsmi; turklāt norāda, ka šīs kampaņas palīdz noteikt kvalitatīvu produktu autentiskumu un netieši aizsargāt tos pret piesavināšanos un atdarinājumiem; aicina Komisiju nākamajā attiecīgo tiesību aktu pārskatīšanā pastiprināt ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un garantētu tradicionālo īpatnību popularizēšanas kampaņas un uzlabot patērētāju informētību, tostarp ar mērķi palielināt vietējo patēriņu un sekmēt īsas piegādes ķēdes un veselīgas, noturīgas un ilgtspējīgas teritoriālās pārtikas sistēmas;
5. aicina Komisiju un dalībvalstis pielāgot publiskā iepirkuma mehānismus, lai uzlabotu piekļuvi produktiem ar kvalitātes marķējumu, piemēram, produktiem ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un garantētām tradicionālajām īpatnībām;
6. norāda, ka Covid-19 pandēmijas laikā palielinājies tiešsaistes pārdošanas apjoms un ka

¹ Komisijas 2020. gada 25. novembra paziņojums "ES inovāciju potenciāla maksimāla izmantošana. Rīcības plāns intelektuālā īpašuma jomā ES atveseļošanās un noturības atbalstam" (COM(2020)0760).

produktu ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un garantētām tradicionālajām īpatnībām tiešsaistes tirgum ir liels potenciāls, taču uzsver, ka to var īstenot tikai tad, ja tiek labāk aizsargātas intelektuālā īpašuma tiesības; norāda, ka ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzība būtu jāpiemēro visām precēm, kas tiek pārdotas tiešsaistē, un ka produktu ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm ražotājiem vajadzētu būt pieejamām procedūrām, kuru mērķis ir novērst domēnu nosaukumu ļaunprātīgu reģistrāciju, kas apdraud ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību; aicina Komisiju uzņemties vadošo lomu attiecīgo produktu tiešsaistes tirdzniecības aizsardzībā, cita starpā iekļaujot to divpusējos un daudzpusējos tirdzniecības nolīgumos; atgādina, ka diskusijās par kopējās lauksaimniecības politikas reformu Parlaments nāca klajā ar priekšlikumiem šajā jomā un ka Komisija piekrita izvērtēt šos priekšlikumus; atzinīgi vērtē Komisijas nodomu sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, lai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes visā pasaulē, izmantojot Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (*WIPO*) daudzpusējo Lisabonas reģistru, un vairāk līdzdarboties pasaules mēroga interneta forumos, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesībām, tostarp ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, tiek pilnībā ievērota starptautisko domēnu nosaukumu sistēma;

7. uzskata, ka turpmākajās diskusijās galvenā uzmanība būtu jāpievērš jautājumam par ražotāju pārslogošanu ar administratīviem jautājumiem saistībā ar produktu ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un garantētām tradicionālajām īpatnībām specifiskāciju reģistrāciju, grozīšanu un pārvaldību; atgādina, ka kopējās lauksaimniecības politikas reformas pārskatīšanā procedūras, ar kurām groza specifiskācijas attiecībā uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, ir vienkāršotas un padarītas efektīvākas attiecībā uz vīnu un lauksaimniecības pārtikas produktiem un ka nākotnē šī pieeja būtu jāstiprina;
8. uzsver, ka ir jāpalielina produktu ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm ražotāju grupu loma; šajā sakarībā uzskata, ka svarīgs solis šā mērķa sasniegšanā ir visās lauksaimniecības un vīna nozarēs izmantot piegādes pārvaldības instrumentus, ko piemēro sieriem un šķiņķiem ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un par ko panākta vienošanās kopējās lauksaimniecības politikas reformas gaitā; aicina Komisiju iesniegt papildu priekšlikumus, lai ražotāju grupas varētu labāk pārvaldīt savu produktu reputāciju un tirdzniecību un stiprināt to ietekmi vērtību ķēdē;
9. atbalsta Komisijas vēlmi racionalizēt un saskaņot ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu noteikumus, kas pašlaik ir izklāstīti četrās ES regulās (trīs regulas pieņemtas pēc kopējās lauksaimniecības politikas reformas), vienlaikus uzsverot nepieciešamību saglabāt īpašu, bet saskaņotu regulējumu attiecībā uz vīna produktiem un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem;
10. norāda uz Komisijas mērķi mudināt produktu ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm ražotājus laist tirgū ilgtspējīgus produktus, lai apmierinātu sabiedrības prasības un patērētāju vēlmes; uzsver, ka pēc Parlamenta iniciatīvas kopējās lauksaimniecības politikas reformas gaitā ir ieviesta iespēja ražotājiem brīvprātīgi iekļaut specifiskācijās savu produktu ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā; uzskata, ka šāda iespēja būtu jāpastiprina turpmākajās Komisijas iniciatīvās;
11. uzsver, ka ģeogrāfiskās izcelsmes norādes galvenokārt ir līdzeklis intelektuālā īpašuma

tiesību aizsardzībai un autentiskuma pierādīšanai, norādot produkta izcelsmi; aicina turpmākajās Komisijas iniciatīvās tieši vai netieši neapdraudēt ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un garantētas tradicionālās īpatnības, veicot pasākumus, kas varētu tām kaitēt; jo īpaši uzsver nepieciešamību rast līdzsvarotu risinājumu uzturvērtības marķēšanai saistībā ar turpmākajām iniciatīvām, ko veic saskaņā ar stratēģiju “No lauka līdz galdam”;

12. atzīst, ka nolūkā apmierināt lauksaimnieku un patērētāju prasības ir būtiski nodrošināt stimulus sēklu un augu šķirņu inovācijai; uzsver, ka uzlabojumi augu un dzīvnieku audzēšanā samazina siltumnīcefekta gāzu emisijas, nodrošinot efektīvāku un drošāku lauksaimniecību;
13. uzskata, ka ir svarīgi aizsargāt intelektuālā īpašuma tiesības tādā veidā, kas veicina pētniecību un inovāciju, jo īpaši ar mērķi ieviest noturīgākas lauksaimniecības šķirnes, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, panāktu ilgtspējīgus un agroekoloģiskus lauksaimniecības modeļus, kuri aizsargā dabas resursus un ievēro neaizsargāta reproduktīvā un heterogēnā materiāla potenciālu bioloģiskajā sektorā, un veicina ilgtspējīgas attīstības mērķu un Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu; uzsver, ka augu šķirņu aizsardzības nodrošināšanai ir vajadzīga spēcīga un īstenojama ES aizsardzības sistēma; norāda, ka intelektuālā īpašuma tiesībām ir arī jāveicina nodrošinātība ar pārtiku un ES lauksaimniecības pārtikas modeļa noturība un konkurētspēja;
14. atgādina par 2019. gada 19. septembra rezolūciju par augu un pēc būtības bioloģisku procesu patentspēji; tomēr uzsver, ka intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanai nevajadzētu izraisīt sugu un šķirņu daudzveidības mazināšanos un lauksaimnieku neatkarības zaudēšanu; uzsver, ka Kopienas augu šķirņu aizsardzības sistēma ietver nosacījumus un aizsardzības pasākumus lauksaimnieku neatkarības nodrošināšanai un tādēļ tai arī turpmāk jābūt vienīgajai augu šķirņu aizsardzības sistēmai; šajā sakarībā uzsver Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarāciju par lauksaimnieku un citu lauku apvidos strādājošo personu tiesībām;
15. tādēļ uzstāj, ka saskaņā ar Starptautiskās Jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (*UPOV*) un Padomes Regulā (EK) Nr. 2100/94² paredzēto augu šķirņu aizsardzības sistēmu lauksaimniekiem arī turpmāk jābūt sēklu un selekcijas materiāla īpašniekiem un jāspēj izvēlēties un pielāgot izmantojamās sēklas vietējiem apstākļiem un vajadzībām; atkārtoti norāda, ka augu un dzīvnieku šķirnes, tostarp daļas un pazīmes, pēc savas būtības bioloģiski procesi un produkti, kas iegūti šādos procesos, nekādā veidā nedrīkst būt patentējami saskaņā ar Direktīvu 98/44/EK³ un ES likumdevēja nodomu, un turpinās veltīt uzmanību šā principa īstenošanai, tādējādi atzīstot, ka visi augi un dzīvnieki, uz ko attiecas publiskā joma, ir kopējs mantojums;
16. uzsver, ka Kopienas augu šķirņu aizsardzības sistēma ir svarīga, nodrošinot to, lai selekcionāri varētu turpināt attīstīt jaunas šķirnes ilgtspējīgai pārtikas ražošanai un dārzkopībai, tādējādi sniedzot labumu selekcionāriem, audzētājiem, lauksaimniekiem, patērētājiem un sabiedrībai kopumā; atzinīgi vērtē Kopienas augu šķirņu aizsardzības

² Padomes Regula (EK) Nr. 2100/94 (1994. gada 27. jūlijs) par Kopienas augu šķirņu aizsardzību (OV L 227, 1.9.1994., 1. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 6. jūlija Direktīva 98/44/EK par izgudrojumu tiesisko aizsardzību biotehnoloģijā (OV L 213, 30.7.1998., 13. lpp.).

sistēmas iekļaušanu intelektuālā īpašuma rīcības plānā, lai sekmētu augu šķirņu aizsardzību un tādējādi nodrošinātu sistēmas efektivitāti nākotnē un tās pareizu piemērošanu; uzsver, ka spēcīga augu šķirņu aizsardzības sistēma ir līdzsvarots veids, kā nodrošināt selekcionāru darba aizsardzību, vienlaikus ar viņiem piemērojamo atbrīvojuma klauzulu garantējot, ka citi var brīvi izmantot aizsargātas šķirnes, lai radītu jaunas šķirnes un tās tirgotu;

17. norāda, ka pašreizējais intelektuālā īpašuma tiesību modelis lauksaimniecībā ir darbojies labi; uzsver, ka patentu līdzāspastāvēšana ar augu šķirņu aizsardzības modeli ir pozitīvi ietekmējusi inovatīvu risinājumu ieviešanu lauksaimniecībā; aicina Komisiju un dalībvalstis aizsargāt nozares inovatīvās spējas un vispārējās intereses tādā veidā, kas nodrošina efektīvu piekļuvi augu reprodūktīvajam materiālam un tā izmantošanu, lai netraucētu praksi, kas garantē lauksaimnieku tiesības un augu selekcionāru atbrīvojumu; atgādina, ka *UPOV* konvencijā un Padomes Regulā (EK) Nr. 2100/94 noteiktā augu šķirņu aizsardzības sistēma neļauj augu šķirņu aizsardzības tiesību īpašniekam liegt citiem izmantot aizsargāto augu šķirni turpmākām selekcijas darbībām;
18. uzsver, ka būtu jāturpina centieni palielināt pārredzamību attiecībā uz bioloģiskā materiāla statusu un patentspēju; norāda, ka selekcionāriem būtu jānodrošina pienācīga piekļuve informācijai par bioloģisko materiālu, ko viņi izmantos augu selekcijas procesā; uzsver, ka Komisijai būtu jāievieš jaunas efektīvas apspriešanas un informācijas apmaiņas metodes; iebilst pret jebkādu dzīvu dzīvnieku patentēšanu;
19. atzinīgi vērtē to, ka Komisija, īstenojot intelektuālā īpašuma rīcības plānu, vēlas izvērtēt nelauksaimniecisko produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības sistēmas īstenošanas iespējas ES līmenī; uzskata, ka šāda iniciatīva ļautu ES ražotājiem pilnībā izmantot iespējas, ko sniedz Ženēvas aktā paredzētā starptautiskā sistēma cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu starptautiskajai reģistrācijai, kuru pārvalda Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācija;
20. norāda, ka saistībā ar apspriešanos ar ieinteresētajām personām par sākotnējo ietekmes novērtējumu, ko Komisija veica, lai izveidotu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības sistēmu nelauksaimnieciskiem produktiem, šādai ES iniciatīvai tika pausts plašs atbalsts, uzsverot iespējamus ieguvumus, ko attiecīgo produktu starptautiskā tirdzniecība, pārredzamība un izcelsmes noteikšana varētu sniegt patērētājiem, kā arī MVU un ES lauku apvidu ekonomiskajai attīstībai.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	9.9.2021
Galīgais balsojums	+: 37 -: 7 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Carmen Avram, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Alin Mituța, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreyer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Claude Gruffat, Petros Kokkalis, Cristina Maestre Martín De Almagro, Joëlle Mélin, Michaela Šojdrová, Marc Tarabella

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

37	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Joëlle Mélin
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Carmen Avram, Paolo De Castro, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella

7	-
The Left	Luke Ming Flanagan, Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Martin Häusling, Sarah Wiener

1	0
ID	Ivan David

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas